

TUŽITELJ: **Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, udruga, Gundulićeva 19a, Osijek, zast. po voditelju projekta Tiboru Mikuska**

TUŽENIK: **Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Ulica Republike Austrije 14, Zagreb**

TUŽBA

Radi Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Klasa UP/I 351-03/12-02/56, Ur.broj:517-06-2-1-1-12-15, od dana 18. listopada 2012. godine

3X

Tužitelj u zakonskom roku podnosi tužbu protiv Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Klasa UP/I 351-03/12-02/56, Ur.broj:517-06-2-1-1-12-15, od dana 18. listopada 2012. godine. Budući se radi o tužbi iz područja zaštite okoliša, moli se Naslov da **hitno** pokrene postupak po istoj, a sukladno čl. 149. Zakona o zaštiti okoliša (NN 110/07) koji propisuje kako je „sudski postupak po svakoj tužbi iz područja zaštite okoliša, hitan“.

Rješenje posl.broj. objavljeno je 10.01.2013. godine¹ na službenim web stranicama Ministarstva (sukladno čl. 95. st. 2. Zakona o općem upravnom postupku, „*Dostava javnom objavom obavlja se stavljanjem pismena na oglasnu ploču javnopravnog tijela, objavom pismena u dnevnim novinama, na internetskoj stranici javnopravnog tijela ili na drugi prikladan način.*“

Pobijanim Rješenjem tuženik je zahvat vjetroelektrana Bila Ploča, nositelja zahvata Vjetroelektrana Bila Ploča d.o.o, iz Dubrovnika, Vukovarska 17, ocijenio kao prihvatljiv za okoliš i ekološku mrežu uz primjenu mjera zaštite okoliša i mjera ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja ekološke mreže i provedbe programa praćenja stanja okoliša i ekološke mreže određenim samim Rješenjem.

Tužitelj pobija Rješenje tuženika pod gornjim posl. brojem u cijelosti, te se tužba upućuje jer se u postupku koji je aktu prethodio nije postupilo prema pravilima postupka, a osobito što činjenično stanje

---

¹ http://puo.mzoip.hr/UserDocImages/Rjesenje_10_01_2013_3.pdf

nije pravilno utvrđeno i što je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja i nije pravilno primijenjen zakon.

Osporavano Rješenje koje se pobija ovom tužbom, izdano je od strane nadležnog tijela iako nisu bili ispunjeni svi propisani uvjeti za njegovo izdavanje. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (ovdje tuženik) je, pri donošenju Rješenja posl. br. gornji počinilo više bitnih povreda postupka, te je nepravilno utvrdilo činjenično stanje iz kojeg je izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja te nije pravilno primijenjen zakon.

U pobijanom Rješenju tuženik je pogrešno ocijenio predmetni zahvat kao povoljan za okoliš i ekološku mrežu, a zapravo je potpuno suprotno, trebao donijeti rješenje kojim predmetni zahvat ocjenjuje kao zahvat koji će imati nepovoljan utjecaj na okoliš i ciljeve očuvanja ekološke mreže, odnosno, radi brojnih nedostataka Studiju utjecaja na okoliš za predmetni zahtjev trebalo je odbaciti.

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode (ovdje tužitelj) sukladno čl. 144. st. 2. Zakona o zaštiti okoliša, imaju dovoljan (vjerojatan) pravni interes za pristup pravosuđu, tj. za pokretanje predmetnog spora.

Razlozi za to su slijedeći:

- I. Upravni postupak izdavanja Rješenja protiv kojeg se pokreće ovaj upravni spor nije bio vođen pravilno. Postupak procjene utjecaja na okoliš za zahvat u okoliš radi kojeg je doneseno predmetno Rješenje, nije proveden temeljem Zakona o zaštiti okoliša NN 110/2007 i Uredbe o procjeni zahvata na okoliš (NN 64/08, NN 67/09), mada je tako navedeno u Rješenju.
  - a) Člankom 9. st. 1. Uredbe o procjeni zahvata na okoliš propisano je da „*Kada nadležno tijelo utvrdi da zahtjev nositelja zahvata za procjenu utjecaja zahvata na okoliš sadrži sve propisane podatke i dokaze sukladno članku 6. ove Uredbe, čelnik tijela imenuje savjetodavno stručno povjerenstvo (u daljnjem tekstu: povjerenstvo).*” Člankom 13. Uredbe o procjeni zahvata na okoliš propisano je da „*Na prvoj sjednici povjerenstvo ocjenjuje cjelovitost studije u svezi propisanog obveznog sadržaja, odnosno sadržaja utvrđenog uputom u posebnom postupku. Ocjena stručne utemeljenosti studije može se dati nakon što se utvrdi da je studija cjelovita.*” Iz predmetnog Rješenja posl.br. gornji evidentno je da je Ministarstvo istoga dana, 15.07.2011., informiralo javnost o zahtjevu za provedbu postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš² i donijelo Odluku o upućivanju SUO na javnu raspravu³, a da **Savjetodavno stručno povjerenstvo nije bilo imenovano**, niti je održalo svoju prvu sjednicu na kojoj je trebalo „*ocjeniti cjelovitost studije u svezi propisanog obveznog sadržaja, odnosno sadržaja utvrđenog uputom u posebnom postupku.*” Savjetodavno stručno povjerenstvo imenovano je tek 05.09.2011. tj. **tri (3) dana** prije kraja zakonskog roka za provedbu javne rasprave, a svoju prvu sjednicu je održalo tek 10.10.2011. tj. **dva (2) mjeseca** nakon početka javne rasprave. Kako je na prvoj sjednici Povjerenstvo ustvrdilo da studija nije cjelovita tj. da je treba ispraviti i dopuniti prema njegovoj uputi, evidentno je da je Ministarstvo ocjenom da je SUO sadrži sve propisane podatke i dokaze bitno prejudiciralo valjanost studije, te nastojalo ubrzanjem procedure nezakonito pogodovati investitoru. Također se postavlja pitanje u čemu je smisao osnivanja (i plaćanja) Savjetodavnog stručnog povjerenstva ako bi nadležno Ministarstvo samo procjenjivalo valjanost studije? Ovdje treba naglasiti da se Ministarstvu jako žurilo staviti

² http://puo.mzoip.hr/UserDocImages/Informacija_15_07_2011_2.pdf

³ <http://puo.mzoip.hr/default.aspx?id=5640>

predmetnu Studiju na javnu raspravu tijekom kolovoza tj. tijekom ljetnih praznika kada je vrijeme godišnjih odmora i kada u većini nadležnih tijela osobe zadužene za pojedina područja provode godišnje odmore.

- b) Člankom 13. st. 1. Uredbe o procjeni zahvata na okoliš propisano je da „Prva sjednica povjerenstva **mora se održati u roku od 10 dana od dana imenovanja povjerenstva.**” Međutim, prva sjednica povjerenstva je održana 10.10.2011. tj. trideset pet (35) dana nakon dana osnivanja Povjerenstva i dva (2) mjeseca i 25 dana nakon odluke o upućivanju Studije na javnu raspravu.
- c) člankom 13. st. 5. Uredbe o procjeni zahvata na okoliš propisano je da „Kada povjerenstvo na prvoj sjednici ocijeni da studiju treba dopuniti podacima koji su takve prirode da, u bitnom, utječu na cjelovitost **studije i pri tome ocijeni da dopunu studije objektivno nije moguće provesti u roku od 30 dana, predložit će nadležnom tijelu da zahtjev nositelja zahvata odbije kao neutemeljen.**“ Kako je prva sjednica Povjerenstva, na kojoj su zatražene dorade i dopune Studije, održana 10.10.2011. godine, a tek 25.05.2012. tj. **poslije sedam (7) mjeseci i 15 dana** je prihvaćeno varijantno rješenje zahvata, evidentno je da su dorade i dopune bile takvog tipa da ih nije bilo moguće provesti u roku od 30 dana, te je Povjerenstvo trebalo, sukladno Zakonu, nadležnom tijelu predložiti odbijanje zahvata (**dokaz:** pobijano Rješenja posl. br. gornji).
- d) Tijekom javne rasprave održane u razdoblju 10. kolovoza do 08. rujna 2012. u Dubrovačko-Neretvanskoj županiji Tužitelj je u zakonskom roku priložio opsežne primjedbe na manjkavosti kvalitete Studije (**dokaz:** Primjedbe Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode od 15.09.2011). Člankom 15. st. 3. Uredbe o procjeni zahvata na okoliš propisano je da „Povjerenstvo će razmotriti mišljenja, primjedbe i prijedloge te očitovanje iz stavka 2. ovoga članka, **obrazložiti razloge njihova prihvaćanja odnosno ne prihvaćanja u odnosu na najprihvatljiviju varijantu zahvata, te će donijeti mišljenje o prihvatljivosti zahvata.**” Na drugoj i trećoj sjednici Povjerenstva, održanoj 09.02.2012. i 12.06.2012., **Povjerenstvo je u cijelosti propustilo stručno i objektivno razmotriti izložene primjedbe javnosti i zainteresirane javnosti,** kao i očitovanje nositelja zahvata na navedene primjedbe (**Dokaz:** Zapisnik sa 2. sjednice Povjerenstva od 09.02.2012. g. i Zapisnik sa 3. Sjednice Povjerenstva od 12.06.2012. g.).
- e) Dalje odstupanje od propisane procedure jest i **trajanje samog postupka.** Dakle, suprotno važećim propisima postupak je trajao od 11.07.2011. godine, dana kada je nositelj zahvata podnio zahtjev za pokretanje postupka, do 18.10.2012. godine (datum izdavanja Rješenja), dakle **punih jednu (1) godinu, tri (3) mjeseca i sedam (7) dana,** a ne 4 (četiri), odnosno 6 (šest) mjeseci kako je to propisano člankom 78., st.1. i 2. Zakona o zaštiti okoliša 110/07). Spomenutim odredbama propisuje se kako se “*postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš mora se provesti u roku od četiri mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva nositelja zahvata (st.1.), te se samo “iznimno, rok za provedbu postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš može produžiti najviše za dva mjeseca ako je u postupku ocijenjeno nužnim obavljanje dopunskih radnji.*”
- f) Člankom 7. i Prilogom IV Uredbe o procjeni zahvata na okoliš propisano je da Studija utjecaja na okoliš obvezno sadrži **varijantna rješenja** zahvata što predmetna **Studija ne sadrži.** Dapače, niti nakon što je zainteresirana javnost ukazala na ovaj propust, Investitor i Izrađivač Studije nisu odgovarajuće dopunili Studiju, već su samo izmijenili Idejno rješenje projekta i smanjili obuhvat zahvata. Prema točki 3. Priloga V, *Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu,* na temelju članka 36. stavka 5. i članka 37a. stavka 5. Zakona o zaštiti prirode (NN 70/2005 i 139/2008), opis utjecaja zahvata na ekološku mrežu mora sadržati analizu mogućih utjecaja drugih pogodnih mogućnosti (varijantnih rješenja)

zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Dakle, varijantno rješenje u ovom smislu podrazumijeva „alternativno“ rješenje glede izgradnje/neizgradnje ili izmještanje zahvata ako su ciljevi očuvanja ekološke mreže ugroženi zahvatom. Smatramo, kao što smo naveli u našim primjedbama da je izrađivač studije morao izraditi barem tri varijante: 1) varijantu bez izgradnje planiranog zahvata koja treba uključivati i podatke na koji način bi ova varijanta utjecala na opskrbu električnom energijom, razvoj turizma itd.; 2) varijantu na drugoj lokaciji, te 3) varijantu drugačijeg pozicioniranja vjetroagregata (npr. da li je vjetroagregate moguće izgraditi na sjevernoj padini Bile Ploče na način da se ne vide preko hrpta sa morske strane i da ne utječu na seobeni koridor ptica. Osim toga, želimo istaknuti da zakonska procedura procjene utjecaja zahvata na okoliš i ekološku mrežu ne predviđa izmjene Idejnog rješenja zahvata „u hodu“, te da je ovim izmjenama učinjen propust. Naknadno i bitno izmjenjeno idejno rješenje (54% zahvata je izmjenjeno) predstavlja novi projekt koji treba proći ponovni postupak javne rasprave kako bi se javnost i zainteresirana javnost mogla o njemu očitovati.

- g) Člankom 16. Zakona o zaštiti okoliša propisano je načelo Pristupa informacijama i sudjelovanja javnosti. Unatoč tome što je Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode iskazalo interes za predmetni zahvat, te što je opsežnim primjedbama sudjelovalo tijekom javne rasprave (**dokaz:** Primjedbe HDZPP na SUO od 15.09.2011) zainteresirana javnost nakon isteka roka javne rasprave do izdavanja predmetnog Rješenja nije bila obavještena o samom postupku. Iako je člankom 11. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš navedeno da su sjednice Savjetodavnog stručnog povjerenstva javne, niti Društvo niti zainteresirana javnost nije bila obavještena o održavanju sjednica, niti je bila pozvana istima prisustvovati. Jednako tako, Društvo nije nikada dobilo izvješće o provedenoj javnoj raspravi i očitovanje nositelja zahvata na dane primjedbe tijekom javne rasprave, niti je zainteresirana javnost imala priliku komentirati očitovanje nositelja zahvata. Drugim riječima, nakon provedene javne rasprave cjelokupni **daljnji postupak procjene se odvijao u potpunoj tajnosti** sve do dana objavljivanja Rješenja. Ovim načinom izrade je u cijelosti prekršeno načelo Pristupa informacijama i sudjelovanja javnosti iz Zakona o zaštiti okoliša, odredbe čl. 140. st. 5. Zakona o zaštiti okoliša, kao i odredbe odgovarajuće Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš.
- h) U postupku donošenja predmetnog Rješenja povrijeđen je i čl. 75. Zakona o zaštiti okoliša kojim se propisuje kako „*Studija o utjecaju zahvata na okoliš mora biti izrađena na temelju najnovijih, vjerodostojnih i dostupnih podataka*“

Prvo, navodimo manjkavosti vezane uz postojeću biološku i krajobraznu raznolikost, od činjenice da se ne razmatra utjecaj zahvata na ključne ekološke procese koji omogućuju razvoj postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti, kao niti utjecaj zahvata na ključne populacije rijetkih i ugroženih svojti zaštićenih odredbama Zakona o zaštiti prirode. Bez jasnog odgovora i dokaza ostala su bez odgovora slijedeća pitanja i zahtjevi:

- Koji su ključni ekološki i drugi procesi koji omogućuju razvoj postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti na području zahvata, te funkcioniranje ekoloških sustava?
- Koje svojte žive na lokaciji zahvata i koliko su njihove populacije velike (brojne)?
- Koje će svojte biti zahvaćene planiranim zahvatom i u kojoj mjeri?
- Na koji način će planirani zahvat i posljedice zahvata (kolizije s vjetroagregatima) utjecati na populacije rijetkih i ugroženih vrsta životinja koje područje koriste za odmor, ishranu i razmnožavanje?
- Koliko vrsta strogo zaštićenih i zaštićenih svojti definiranih odgovarajućim pravilnikom živi na području Pelješca? Koliko su velike njihove populacije i gdje su rasprostranjene?
- Koliki dio populacije će biti zahvaćeno predmetnim radovima, a koliko posljedicama rada vjetroagregata?

- Kolika je šteta (ekonomska i ekološka) koja će nastati gubitkom zahvaćenih populacija svojti ili staništa?
- Da li je ta šteta nadoknadiva ili ne? Tko će nadoknaditi (platiti) tako stvorenu štetu?

Podaci prikupljeni u 2004. godini prema svim su kriterijima struke zastarjeli jer je do dana izrade studije **prošlo više od sedam (7) godina** (sic!). Podaci o ornitofauni prikupljeni su 2004. godine, prije nego što su objavljene publikacije „Međunarodno važna područja za ptice“ u sklopu nacionalne ekološke mreže (Državni zavod za zaštitu prirode, 2005), „Smjernice za izradu studije utjecaja na okoliš za zahvate vjetroelektrane“ (Ministarstvo za zaštite okoliša, graditeljstva i prostornog uređenja, 2010) te dokument „Valorizacija biološke raznolikosti područja Dalmacije i okvirna procjena prihvatljivosti za izgradnju vjetroelektrana“, na koje se referira predmetno Rješenje. Stoga, terenska istraživanja iz 2004. nikako ne zadovoljavaju u međuvremenu postavljene standarde istraživanja. Kako se radi o vrlo senzitivnom području, s velikim potencijalima stradanja ciljnih vrsta očuvanja, istraživanja su se morala ponoviti i nadopuniti barem u onim dijelovima koji se odnosi na rizične skupine poput ptica grabljivica i ždralova te su se pritom morale primjenjivati nove spoznaje iz navedenih dokumenata i druge stručne literature. Zanimljivo je da se u Rješenju posl.br. gornji navodi da je Studija nadopunjenja u svibnju i lipnju 2012. godine, ali javnost i zainteresirana javnost u njih nije imala nikakvog uvida, niti je mogla procijeniti kvalitetu tih nadopuna.

Područje zahvata nalazi se na području Nacionalne ekološke mreže – međunarodno važno područje za ptice „Srednedalmatinski otoci i Pelješac“ (HR 1000036) - i zahvaća ekološki koridor „Palagruža-Lastovo-Pelješac“ (HR 2001137). Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku Uniju, stupit će na snagu europska ekološka mreža NATURA2000 kojom će se primjenjivati pravna stečevina EU u području zaštite prirode. „Srednedalmatinski otoci i Pelješac“ i koridor „Palagruža-Lastovo-Pelješac“ time će postati Područje posebne zaštite (engl. Special Protection Area – SPA) kojim se zaštićuju vrste ptica od posebnog europskog značaja, tj. one vrste iz Dodatka I Direktive o pticama EU (2009/147/EC).

Predviđeno područje zahvata „Vjetroelektrana Bila Ploča“ valorizirano je od strane Državnog zavoda za zaštitu prirode kao važno područje za ptice u skladu sa zakonima Republike Hrvatske i u skladu sa zakonskim aktima EU. S navedenim ulaznim podacima, koji su bili poznati prije samog pokretanja postupka i ishođenja dozvola za zahvat, začuđujuće je da je investitor ustrajao na lokaciji zahvata te da je nadležno Ministarstvo izdavalo potrebne dozvole. Tim više što prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije predviđa dovoljno alternativnih područja za izgradnju vjetroelektrana.

II. Neutemeljenost odbacivanja primjedbi Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode i kršenje članka 79. Zakona o zaštiti okoliša.

U predmetnom Rješenju posl.broj. gornji Ministarstvo je zbog neutemeljenosti odbacilo sve primjedbe Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode. Međutim, objašnjenja i razlozi za odbacivanje primjedbi su u cijelosti neutemeljena i zakonski neopravdana:

- Primjedbu Društva da zahvat nije u skladu s prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije Ministarstvo je odbacilo kao neutemeljenu jer je utvrdilo da je „*u pogledu prostorno-planskih smjernica da lokacije vjetroelektrana ne smiju biti vidljive s mora iz akvatorija Pelješkog kanala utvrđeno da takvu smjernicu nije moguće provesti s obzirom na planom određenu zonu zahvata i s obzirom na tehničke značajke vjetroagregata. Navedena smjernica nije određena u Izmjenama i dopunama Odluke o donošenju izmjena i dopuna Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja općine Orebić (Sl. Glasnik općine Orebić br 7/12) od 14. kolovoza 2012.*“ **Navedene tvrdnje se u cijelosti mogu ocijeniti kao neutemeljene i nezakonite.**

Prvo, ovdje nije riječ o smjernicama nego o Odredbi za provođenje (čl. 106a) važećeg županijskog prostornog plana. Temeljem čl. 54 Zakona o prostornom uređenju dokumenti prostornog uređenja imaju u formalno-pravnom smislu snagu i pravnu prirodu podzakonskih propisa.

Drugo, objašnjenje da navedenu odredbu za provođenje nije moguće provesti s obzirom na planom određenu zonu obuhvata i tehničke značajke vjetroagregata predstavlja klasičnu „zamjenu teza“. **Odredbu je, naravno, moguće provesti** – upravo neizgradnjom vjetroelektrana na lokacijama koje su vidljive s mora (pri čemu je zaštita krajobrazne cjeline i sprječavanje nagrđivanja prostora neprimjerenim objektima bio prvenstveni cilj odredbe). Činjenica da se u prostornom planu kao potencijalna lokacija vjetroelektrane nalazi i područje Golog Briga i Sv. Juraja *a priori* ne znači da je zahvat usklađen sa prostornim planom niti da se zahvat može provesti. Opće poznata činjenica je da se u hrvatske prostorne planove redovito ugrađuju zahvati različitih korisnika koji su u cijelosti nekompatibilni. Primjer Bile Ploče je jedan, nažalost ne i jedini primjer takve prakse. Tako npr. u Osječko-baranjskoj županiji je prostornim planom na području Drave istovremeno planirana zaštita prostora (što je već formalizirano osnivanjem regionalnog parka) i izgradnja akumulacije koja bi cijeli prostor potopila. Međutim, čl. 161. Odredbi za provođenje Prostornog plana Du-Ne županije propisano je da će se konačne lokacije vjetroelektrana odrediti na temelju prethodnih istraživanja, studija podobnosti, **strateške procjene utjecaja na okoliš**, i provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš. Koliko je nama poznato, strateška procjena svih potencijalnih vjetroelektrana na području Du-Ne županije i poluotoka Pelješca nije nikada napravljena. Jednako tako, tijekom provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš Povjerenstvo i Ministarstvo su trebali utvrditi da je zahvat u suprotnosti s odredbama za provođenje.

Treće, pokušaj brisanja Odredbe za provođenje iz općinskog prostornog plana (što je provedeno godinu dana nakon javne rasprave) nije dokaz da je zahvat u skladu s dokumentima prostornog uređenja, ali je lijep primjer “silovanja” dokumenata prostornog uređenja kako bi se pogodovalo pojedinim investitorima. Naime, usklađenost prostornih planova viših i nižih razina definirana je čl. 60. Zakona o prostornom uređenju. U st. 2. čl. 60. propisano je da „*Prostorni planovi lokalne razine **moraju biti usklađeni** s dokumentom prostornog uređenja državne, odnosno prostornim planom područne (regionalne) razine. **Na području na kojem je prostorni plan u suprotnosti s državnim, primjenjuje se dokument prostornog uređenja državne, odnosno prostorni plan područne (regionalne) razine.**“ Iz gore navedenog je potpuno jasno da su izmjene i dopune prostornog plana općine Orebić pravno potpuno ništavne bez odgovarajućih izmjena županijskog plana i njegovih odredbi za provođenje. St. 6 istog čl. Zakona o prostornom uređenju propisano je da „*U slučaju međusobne neusklađenosti dokumenata prostornog uređenja, predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave **mora odlučiti u roku od najviše tri mjeseca o izmjeni i/ili dopuni, odnosno o stavljanju izvan snage neusklađenog dokumenta prostornog uređenja.**“* Koliko je nama poznato, prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije nije stavljen izvan snage, niti je ukinut čl. 106a Odredbe za provođenje.*

Da je pitanje uništavanja i nagrđivanja krajobraza predmetnim zahvatom ključno, vidljivo je i iz izdvojenih mišljenja dva člana povjerenstva koji su glasali protiv usvajanja predmetne Studije (**dokaz**: izdvojena mišljenja dva člana Stručnog savjetodavnog povjerenstva). S druge strane, o „ljepoti“ koju vjetroelektrane čine krajobrazu, a posredno i razvoju turizma od kojeg živi čitavo Dubrovačko primorje, možemo svjedočiti na istočnom dijelu Malostonskog zaljeva.

- Primjedbu Društva o nedostajućim podacima vezanih uz procjenu zahvata na okoliš i ekološku mrežu, te na izvođenje potpuno pogrešnih zaključaka Ministarstvo odbacuje kao neutemeljenu uz argumente da su „*istraživanja provedena sukladno iskustvu i praksi priznatih hrvatskih ornitologa*“, te da je „*izmijenjenim idejnim rješenjem još više povećana udaljenost najbližeg vjetroagregata od selidbenog puta za ptice, odnosno koridora koji predstavlja područje*

ekološke mreže RH.“ **Navedene tvrdnje se u cijelosti mogu ocijeniti kao neutemeljene i dijelom lažne.**

Prvo, jedan od „priznatih hrvatskih ornitologa“ je gosp. Dragan Radović, koji je 2004. godine bio ravnatelj Zavoda za ornitologiju HAZU i jedan od izrađivača ornitološkog dijela studije. Međutim, on se u ovom predmetu pojavljuje kao član Povjerenstva za ocjenu studije i tako izravno nalazi u sukobu interesa jer odlučuje o kvaliteti dokumenta u čijoj izradi je sam sudjelovao. Osnovna znanstvena etika nalaže da autor ne ocjenjuje sam svoj znanstveni rad (zato je i razvijen sustav revizije radova od neovisnih stručnjaka), kao i da ne sudjeluje u aktivnostima koje predstavljaju klasični sukob interesa. U ovom slučaju ti postulati nisu poštovani što dovoljno govori o praksi nekih „priznatih hrvatskih ornitologa“.

Drugo, u Rješenju posl.br. gornji se na str. 9 tvrdi da su „*Preleti su zabilježeni tijekom istraživanja na kojima je ostvareno ukupno 30 čovjek/dan terenskog rada s prosječno 15 sati promatranja dnevno, što ukupno iznosi oko 450 sati dnevnog promatranja ptica.*“ Jednako tako u Studiji stoji: „*Obavljeno je osam višednevnih terenskih izlazaka: u veljači, ožujku, travnju, svibnju, lipnju, kolovozu, rujnu i listopadu.*“ Ako gornje brojke pretvorimo u radne dane to znači da su cjelokupna ornitološka istraživanja odrađena tijekom **30 dana godišnje tj. 4 dana tijekom svakog mjeseca.** Ako su istraživanja radila bar dva ornitologa (što je uobičajena praksa) broj terenskih dana po mjesecu iznosi samo dva (2)!

Iz vlastitog iskustva znamo da su dva/četiri terenska dana mjesečno puno premalo kako bi se stekla odgovarajuća znanstvena i točna slika o seobama ili o korištenju prostora od strane grabljivica (koje imaju ogoromno lovno područje upravo zbog nedostatnih količina pijena). Upravo zbog nedostatnih istraživanja su izvedeni i pogrešni zaključci o malom ili neznatnom utjecaju planiranog zahvata na kvalifikacijske vrste ovog ekološki značajnog područja. U praksi, postavljanje i rad vjetroelektrana će sigurno uzrokovati stradavanje i uništavanje jedinog para sivih sokolova *Falco peregrinus* i surih orlova *Aquila chrysaetos* na cijelom području zapadnog dijela Pelješca što je utjecaj koji je neprihvatljiv. U slučaju surog orla to znači **nestanak 4% nacionalne gnijezdeće populacije!**

Treće, tvrdnja Ministarstva da je „*izmijenjenim idejnim rješenjem još više povećana udaljenost najbližeg vjetroagregata od selidbenog puta za ptice, odnosno koridora koji predstavlja područje ekološke mreže RH.*“ može se ocijeniti kao potpuno lažna. Naime, ptice nisu slonovi koji sele dobro utabanom stazom, već preletni koridor označava širok pojas, koji se u slučaju Pelješca proteže njegovom čitavom dužinom. Brojni projekti označavanja ptica putem satelitskih odašiljača danas to lijepo dokazuju⁴ (slika 1). S druge strane, studija uopće ne obuhvaća niti je istraživala seobu ptica noću, iako mnogo rijetkih i ugroženih vrsta seli upravo tada.

Povjerenstvo je moralo biti dovoljno stručno i utvrditi da se bez ovih temeljnih i osnovnih parametara ne može procijeniti stvaran utjecaj na okoliš i prirodu, što je u cijelosti propustilo učiniti.

Radi činjenice kako nisu ispunjeni prethodno navedeni zahtjevi očito je kako se na temelju takve stručne podloge nije moglo donijeti Rješenje kojim se Zahvat ocjenjuje povoljnim za okoliš.

---

⁴ <http://sakerlife2.mme.hu/en/content/birds-satellite-tags>

- III. Slijedom svega navedenog pod točkama I.-II. ove tužbe potpuno je jasno kako u pobijanom Rješenju nije pravilno primijenjen zakon te da se u postupku koji je aktu prethodio nije postupilo prema pravilima postupka, a osobito da činjenično stanje nije pravilno utvrđeno, te da je iz činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja.

Iz tih razloga tužitelj predlaže da Sud riješi predmetnu upravnu stvar na način da usvoji ovu tužbu, odnosno da presudom poništi pobijano rješenje tuženika tj. donese:

PRESUDU

„Poništava se Rješenje kojim se zahvat vjetroelektrana Bila Ploča, nositelja zahvata Vjetroelektrana Bila Ploča d.o.o, iz Dubrovnika, Vukovarska 17, ocjenjuje kao prihvatljiv za okoliš izdano od strane **Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Klasa UP/I 351-03/12-02/56, Ur.broj:517-06-2-1-1-12-15, od dana 18. listopada 2012. godine“.**

U Osijeku, 5. veljača 2013. godine

Prilog:

1. Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Klasa UP/I 351-03/12-02/56, Ur.broj: 517-06-2-1-1-12-15, od dana 18. listopada 2012. godine.
2. Primjedbe Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode na Studiju utjecaja na okoliš „Vjetroelektrana Bila Ploča, općina Orebić“ od 15. rujna 2011.

Tužitelj

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode

Tibor Mikuska, dipl.ing. biologije-ekologije

Slika 1. Kretanja stepskog sokola *Falco cherrug* označenog satelitskim odašiljačem (izvor: <http://sakerlife2.mme.hu/en/content/birds-satellite-tags>)

